Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0225U002204

Державний реєстраційний номер: 0122U001458

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-02-2025

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Дослідження відтворювального потенціалу промислових риб Запорізького (Дніпровського) водосховища і коригування їх запасів

Початок етапу: 01.2022

Закінчення етапу: 12.2024

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, м. Дніпро, Дніпровський р-н., Дніпропетровська обл., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380563749800, 380563749850

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, м. Дніпро, Дніпровський р-н., Дніпропетровська обл., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380563749800

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 43 - власна ініціатива (якщо робота виконується з власної ініціативи за кошти виконавця НДР або безкоштовно)

Напрям фінансування: 2.7 - інше

Джерела фінансування

7706 - безплатно (договір про науково-технічне співробітництво, тощо)

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Дослідження відтворювального потенціалу промислових риб Запорізького (Дніпровського) водосховища і коригування їх запасів

Назва роботи англійською:

Research of the reproductive potential of industrial fish of the Zaporizhia (Dnieper) reservoir and adjustment of their reserves

Реферат українською:

Отримані наукові дані щодо виявлення зон забруднення води Запорізького (Дніпровського) водосховища важкими металами і біогенними речовинами. Встановлений високий рівень накопичення важких металів і радіонуклідів у донних відкладах, що несе загрозу вторинного забруднення води. Здатність цих токсикантів акумулюватись у живих компонентах гідроекосистеми, в тому числі харчових продуктах (рибі, раках тощо), уявляє потенційну небезпеку для здоров'я населення. Наукову цінність мають дані щодо морфологічних і репродуктивних показників промислової іхтіофауни у водоймах, які знаходяться в зоні активних бойових дій. На основі цих даних були розроблені практичні рекомендації стосовно раціонального використання рибних ресурсів і збереження запасів цінних промислових видів риб. Встановлені рівні накопичення важких металів у їстівній частині риб та оцінка зараження риб зоонозними паразитами уявляють наукову і практичну цінність для визначення ступеня безпечності риби як харчового продукту для населення. Проведені комплексні дослідження якості води рибогосподарских водойм показали перевищення ГДК за вмістом важких металів, збільшення концентрації яких обумовлено як багаторічною акумуляцією в ґрунтах, так і потраплянням бойових снарядів під час систематичних обстрілів. Існуючий екологічний стан водного середовища робить небезпечним для вживання в їжу рибної продукції з таких водойм. У зв'язку з цим, нами запропоновані практичні рекомендації щодо отримання рибної продукції у замкнутих водних системах, які використовують воду з екологічно чистих джерел.

Реферат англійською:

Scientific data on the detection of zones of water pollution of Zaporizhzhya (Dniprovsky) reservoirs with heavy metals and biogenic substances were obtained. A high level of accumulation of heavy metals and radionuclides in bottom sediments has been established, which is the threat of secondary water contamination. The ability of these toxicants to accumulate in the living components of the hydroecosystem, including foods (fish, crayfish, etc.), imagines the potential danger to the health of the population. Data on morphological and reproductive indicators of industrial ichthyofauna in reservoirs located in the area of □□active fighting are of scientific value. On the basis of these data, practical recommendations were developed on the rational use of fishery resources and preserving the stocks of valuable industrial fish species. Established levels of accumulation of heavy metals in the edible part of fish and evaluation of fish contamination of zoonon parasites represent scientific and practical value to determine the degree of safety of fish as a food product for the population. Complex studies of water quality of fishery reservoirs have shown exceeding the MPC by the content of heavy metals, the increase in the concentration of which is due to both long -term accumulation in soils and the entry of combat shells during systematic shelling. The existing ecological state of the aquatic environment makes it dangerous for eating fish products from such reservoirs. In this regard, we have proposed practical recommendations for the production of fish products in closed water systems that use water from environmentally friendly sources.

Індекс УДК: 597

Коди тематичних рубрик: 34.33.33

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:Шарамок Тетяна Сергіївна

Науковий ступінь: к. с.-г. н.

Вчене звання: доц.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Комплексна програма меліоративних та рибогосподарських заходів щодо покращення умов відтворення риб та збільшення рибопродуктивності водосховища.

Назва НТП англійською: Comprehensive program of reclamation and fishery measures to improve the conditions of fish reproduction and increase the fish productivity of the reservoir.

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Практичні рекомендації

Галузь застосування: 03.2. Рибництво (аквакультура)

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Розроблений комплекс рибоводно-меліораивних заходів включає розрахунки обсягів зариблення і вилову промислових видів риб у 2025 році, а також проведення меліоративних ловів. Доведено, що доцільно встановити ліміт вилову ляща в 2025 році не вище за 25 % від загального запасу – що становить 123 т. Враховуючи коефіцієнт природної смертності судака (0,22), коефіцієнт вилову (0,25), оцінку показника прозусилля, запас судака у водосховищі можна оцінити в 148 т. Рекомендований ліміт вилову судака році не повинен перевищувати 25 т. Сазан є одним із цінних ресурсних видів Запорізького (Дніпровського) водосховища. Враховуючи коефіцієнт природної смертності (0,23) та коефіцієнт загальної смертності (0,29), запас сазана у Запорізькому (Дніпровському) водосховищі можна оцінити в 210 т. Оскільки показники засвоєння квот останні роки були досить низькі (на рівні 30–50 %), рекомендовано встановити прогноз допустимого вилучення сазана в 2022 році у кількості 50 т. Умови для нагулу плітки у водосховищі досить сприятливі. У наступному році можна очікувати помірне збільшення чисельності популяції плітки, оскільки промислове стадо буде формуватися за рахунок досить чисельних генерацій 2019-2021 рр. При оптимальному вилові плітки близько 25 % рекомендуємо встановити ліміт на вилов плітки на рівні 200 т. Промисловий запас карася сріблястого можна оцінити в 3020 т. Популяція даного виду у водосховищі інтенсивно поповнюється. Тому промисловий вилов даного виду в 2022 році слід продовжувати без встановлення лімітів та прогнозів, тобто «не лімітувати». Особливу увагу при веденні рибогосподарської діяльності необхідно приділяти меліоративним ловам короткоциклових видів – тюльки і верховодки. Дані види риб – зоопланктофаги, які є прямими харчовими конкурентами молоді цінних видів риб. Як і в попередні роки улов тюльки і верховодки в 2025 році не повинен лімітуватися і становити не менш ніж 200 т.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва, Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2022

Закінчення етапу: 12.2024

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обгрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Єсіпова Н.Б., Шарамок Т.С., Маренков О.М., Сидоренко В.С., Шмиголь Н.В. Динаміка еустронгілідозу у риб Запорізького (Дніпровського) водосховища, Україна. Гідробіол. журн. 2024. Т. 60, №4. С. 66-81. http://www.hydrobiolog.com.ua/2024/pdf_2024_4/esipova_5.pdf

Маренков О.М., Швартау В.В., Шарамок Т.С., Барановський Б.О., Лихолат Т.Ю., Лихолат Ю.В. Дмитро Онисифорович Свиренко (присвячено 135-річчю від дня народження). Гідробіол. журн. 2024. Т. 60, №3. С. 119-121. http://www.hydrobiolog.com.ua/2024/pdf_2024_3/svirenko_10.pdf

Шмиголь Н.В., Єсіпова Н.Б. Морфологічна адаптація еритроцитів коропових риб до умов р. Самара (Дніпропетровська обл.). Рибогосп. наука України. 2024. №3 (69). С. 147-162. https://fsu.ua/index.php/uk/2024/3-2024-69/2024-03-147-162-shmyhol

Єсіпова Н.Б., Шарамок Т.С. Технологія сумісного вирощування об'єктів аквакультури в умовах рециркуляції води. Науковий журнал Метінвест Політехніки. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2024. №1. С. 73-81.

Shugurov O. Objective assessment of the quality of aquatic oligochaetes Tubifex tubifex for effective fish feeding. Intern. Sc. J. of Engineering & Agriculture. 2024. V.3, №3. P.82 – 91. https://doi.org/10.46299/j.isjea.20240303.08

Шугуров О. О., Єфіменков К. С. Моделювання розповсюдження забруднюючих речовин у річці Дніпро від хвостосховищ Придніпровського хімічного заводу. Екологія / Ноосферологія. 2024, №2.

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Оковитий Сергій Іванович
д. х. н., 02.00.03

Перелік осіб-виконавців

Єрух Микола Миколайович

Єсіпова Наталія Борисівна
(к. б. н., 03.00.10)

Гассо Віктор Якович
(к. б. н., 03.00.16)

Голуб Ірина В'ячеславівна

Господинько Олексій Андрійович

Гудим Надія Георгіївна

Дорошенко Антон Валерійович

Дрегваль Ігор Володимирович
(к. б. н., 03.00.13)

Корженевська Поліна Олександрівна

Маренков Олег Миколайович
(к. б. н., 03.00.10)

Пацький Владислав Олександрович

Плюйко Олександра Богданівна

Савицький Антон Юрійович

Ткач Лідія Миколаївна

Форощук Володимир Володимирович

Шарамок Тетяна Сергіївна
(к. с.-г. н., 06.02.03)

Шмагайло Микола Олександрович

Шмиголь Надія Вікторівна

Шугуров Олег Олегович
(д. б. н., 03.00.13)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Карась Людмила Миколаївна

Телефон

+38 (050) 454-30-93

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності